

ضرورت بازبینی انتقادی دروس کارشناسی علوم سیاسی

دکتر بهرام نوازی^۱

چکیده

در طول بیش از ۲۰ سال که از تدوین سرفصل‌ها و برنامه‌های درسی از جمله برنامه دروس کارشناسی علوم سیاسی در وزارت علوم می‌گذرد، تحولات چشمگیری در سیاست داخلی، سیاست خارجی و همچنین در نظام بین‌المللی روی داده است که بسیاری از موضوعات و مسائل درسی گذشته را به تاریخ سپرده و در مقابل بسیاری دیگر را از نو مطرح کرده که در بوبه برنامه دروس کنونی نمی‌گنجد. این موضوع با وجودی که از لحاظ نظری مورد اجماع صاحب نظران و اساتید رشته علوم سیاسی است، اما به لحاظ عملی تلاش چشمگیری در بازبینی دروس و انطباق آنها با موضوعات و مسایل متحول صورت نگرفته است و تلاش ارزشمند دو سال گذشته دانشگاه‌های تهران، شهید بهشتی و اصفهان در این زمینه هم جز در موارد اندک و جایجایی عناوین، کاری از پیش نبرده است. این مقاله به مطالعه انتقادی دروس دوره کارشناسی علوم سیاسی در دانشگاه‌های

۱. عضو هیئت علمی دانشگاه بین‌المللی امام خمینی قزوین

ایران و تطبیق آنها با دروس دوره مشابه در دانشگاه‌های بزرگی همچون هاروارد و نورت وسترن در ایالات متحده و کارلتون و بریتیش کلمبیا در کانادا می‌پردازد. این دانشگاه‌ها که از نمونه‌های برتر جهانی هستند برنامه‌های درسی خود را با سه سطح مطالعه و تحلیل خرد، میانی و کلان منطبق ساخته‌اند. علاوه بر این هر یک از این دانشگاه‌ها ضمن حفظ موضوعات مشترک در بخش مبانی و نظریه‌های سیاست و گرایش‌های وابسته به آن، دروس ویژه‌ای را برای مطالعه و تحلیل موضوعات و مسایل متناسب با فرهنگ، تاریخ و جغرافیای منحصر به فرد خود ارائه کرده‌اند که می‌تواند راهنمای مفیدی در بازبینی دروس کارشناسی علوم سیاسی باشد.

واژگان کلیدی: علوم انسانی، نظام آموزشی، علوم سیاسی، دانشگاه، بازبینی انتقادی